

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І  
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра управління земельними ресурсами

**“ЗАТВЕРДЖУЮ”**

Декан факультету  
землевпорядкування  
Олександр ШЕВЧЕНКО

“ \_\_\_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

**“СХВАЛЕНО”**

на засіданні кафедри управління  
земельними ресурсами  
Протокол №10 від “14”05.2026р.

В.о.завідувача кафедри  
\_\_\_\_\_ Ольга ДОРОШ

**«РОЗГЛЯНУТО»**

Гарант ОП «Геодезія та землеустрій»  
підготовки здобувачів другого  
(магістерського) рівня вищої освіти  
за спеціальністю G18 «Геодезія та  
землеустрій»

\_\_\_\_\_ Андрій МАРТИН

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**УПРАВЛІННЯ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯМ ТА  
ДЕВЕЛОПМЕНТ НЕРУХОМОСТІ**

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: **G «Інженерія, виробництво та будівництво»**

Спеціальність: **G18 «Геодезія та землеустрій»**

Освітня програма: **Геодезія та землеустрій**

Факультет: **Землевпорядкування**

Розробники:

Дорош О.С., завідувач кафедри управління земельними ресурсами, д.е.н., професор  
Купріянич І.П., професор кафедри управління земельними ресурсами, д.е.н.,  
професор

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І  
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра управління земельними ресурсами

**ЗАТВЕРДЖЕНО**

Факультет

землевпорядкування

“ \_\_\_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 2026 р.

**УПРАВЛІННЯ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯМ ТА  
ДЕВЕЛОПМЕНТ НЕРУХОМОСТІ**

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: **G «Інженерія, виробництво та будівництво»**

Спеціальність: **G18 «Геодезія та землеустрій»**

Освітня програма: **Геодезія та землеустрій**

Факультет: **Землевпорядкування**

Розробники:

Дорош О.С., завідувач кафедри управління земельними ресурсами, д.е.н., професор

Купріянич І.П., професор кафедри управління земельними ресурсами, д.е.н., професор

Київ – 2026

**Опис навчальної дисципліни**  
**УПРАВЛІННЯ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯМ**  
**ТА ДЕВЕЛОПМЕНТ НЕРУХОМОСТІ**

<b>Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь</b>		
Освітній ступінь	магістр	
Спеціальність	<b><u>G18 «Геодезія та землеустрій»</u></b>	
Освітня програма	Геодезія та землеустрій	
<b>Характеристика навчальної дисципліни</b>		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4,0	
Кількість змістових модулів	4	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	108	
Форма контролю	<i>екзамен</i>	
<b>Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти</b>		
	Денна форма здобуття вищої освіти	Заочна форма здобуття вищої освіти
Курс (рік підготовки)	1	1
Семестр	1	2
Лекційні заняття	<i>15 год.</i>	<i>2 год.</i>
Практичні, семінарські заняття	<i>15 год.</i>	<i>7 год.</i>
Лабораторні заняття	-	
Самостійна робота	<i>90 год.</i>	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	<i>2,0 год.</i>	

## **1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни**

**Мета:** отримання студентами знань про поняття, сутність, мету, завдання управління землекористуванням як регулятора особливої категорії суспільних відносин і, як результат, набуття практичних навичок з обґрунтованого прийняття управлінських рішень у землекористуванні. Оволодіння майбутніми фахівцями знаннями та практичними навиками із просування та реалізації проекту у сфері нерухомості (девелопменту земель, земельних ділянок).

### ***Набуття компетентностей:***

#### **інтегральна компетентність (ІК):**

Здатність розв'язувати задачі прикладного, дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері геодезії та землеустрою.

#### **загальні компетентності (ЗК):**

ЗК03. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

ЗК04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК05. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК06. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

#### **спеціальні (фахові) компетентності (СК):**

СК02. Здатність критично осмислювати сучасні проблеми і перспективні напрями розвитку геодезії та землеустрою та суміжних галузей знань.

СК03. Здатність ефективно застосовувати теорії, принципи та технології математики, природничих, технічних, соціальних, економічних наук при розв'язанні землеустрою.

СК04. Здатність здійснювати пошук необхідної інформації, обирати і застосовувати сучасні методи обробки, аналізу, оцінювання та оприлюднення даних, зокрема геопросторових, та метаданих при розв'язанні комплексних задач геодезії та землеустрою.

СК05. Здатність обґрунтовувати і оцінювати методи обстежень, вишукувань, випробувань, діагностики, моніторингу об'єктів геодезії та землеустрою.

СК07. Здатність організовувати діяльність та ефективно керувати складними та/або непередбачуваними робочими процесами у сфері геодезії та землеустрою.

СК09. Здатність розробляти і застосовувати нові стратегічні підходи до вирішення проблем у сфері геодезії та землеустрою.

СК10. Здатність планувати і виконувати топографо- геодезичні та землевпорядні роботи при розв'язанні завдань економіки землекористування, реалізації земельної та аграрної політики для покращення якості життя людей.

### ***Програмні результати навчання (ПРН):***

PH03. Приймати ефективні рішення щодо розв'язання завдань прикладного, дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері геодезії та землеустрою, аналізувати альтернативи, будувати прогнози, оцінювати ризики, зокрема в умовах неповної та/або суперечливої інформації та неоднозначних вимог.

PH06. Співпрацювати із замовниками та виконавцями робіт та послуг, готувати тендерні пропозиції в сфері геодезії та землеустрою, укладати відповідні договори.

PH07. Обґрунтовувати вибір обладнання, технологій і процесів щодо управління виробництвом і проведення досліджень у сфері геодезії та землеустрою і суміжних галузях.

PH08. Розробляти і керувати проєктами з урахуванням технологічних умов та вимог щодо управління виробництвом у сфері геодезії та землеустрою та з дотичних міждисциплінарних напрямів, з урахуванням економічних, соціальних, екологічних і правових аспектів; готувати технічні завдання, заявки на фінансування проєктів, здійснювати планування робіт, планувати ресурси і керувати ними.

PH09. Розробляти і впроваджувати заходи з оперативного та перспективного управління, прогнозування і планування геодезичного, картографічного та землевпорядного виробництва з урахуванням наявних ресурсів та часових обмежень.

PH11. Виконувати комплексний аналіз і оцінювання стану об'єктів геодезії та землеустрою і оцінювати наслідки від запровадження практичних заходів.

PH12. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію у сфері геодезії та землеустрою до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

PH14. Критично осмислювати сучасні проблеми і перспективні напрями розвитку геодезії та землеустрою, дотичні міждисциплінарні проблеми.

PH15. Вміти комерціалізувати інновації у топографо-геодезичній діяльності та землеустрою при розв'язанні завдань економіки землекористування, реалізації земельної та аграрної політики

## 2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
<b>Змістовий модуль 1. Теоретичні основи управління та адміністрування землекористування</b>														
Тема 1. Теоретичні основи управління землекористуванням.	1	14	2	2			10		2					
Тема 2. Розвиток адміністрування землекористування в Україні та ЄС	3	14	2	2			10							
Тема 3. Сутність і зміст адміністративно-правового та організаційного механізмів управління землекористуванням	5	14	2	2			10		2					
Тема 4. Сутність і зміст фінансово-економічного механізму управління землекористуванням	7	14	2	2			10		2					
Разом за змістовим модулем 1		56	8	8			40							
<b>Змістовий модуль 2. Організаційні структури управління землекористуванням та девелопмент нерухомості у землекористуванні</b>														
Тема 5. Система органів, що здійснюють управління землекористуванням. Сутність децентралізації.	9	14	2	2			10							
Тема 6. Реалізація політики в галузі земельних відносин.	11	14	2	2			10		2					
Тема 7. Сутність і зміст девелопменту нерухомості. Фінансування девелоперських проєктів.	13	19	2	2			15							
Тема 8. Управління ризиками в девелопменті нерухомості та стабільність здійснення девелопменту нерухомості	15	17	1	1			15		2					
Разом за змістовим модулем 2		64	7	7			50							
<i>Усього годин</i>		120	15	15			90							
Курсова робота <i>Усього годин</i>		108												

## 3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретичні основи управління землекористуванням.	2
2	Розвиток адміністрування землекористування в Україні та ЄС	2
3	Сутність і зміст адміністративно-правового та організаційного механізмів управління землекористуванням	2

4	Сутність і зміст фінансово-економічного механізму управління Землекористуванням	2
5	Система органів, що здійснюють управління землекористуванням. Сутність децентралізації.	2
6	Реалізація політики в галузі земельних відносин	2
7	Сутність і зміст девелопменту нерухомості. Фінансування девелоперських проєктів.	2
8	Управління ризиками в девелопменті нерухомості та стабільність здійснення девелопменту нерухомості	1
	ВСЬОГО	15

#### 4.Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Методи розробки управлінських рішень у сфері землеустрою	2
2	Розрахунок суми щорічного звільнення від плати за землю при консервації деградованих і малопродуктивних орних земель	2
3	Аналіз природоохоронних обмежень у системі управління землекористуванням громади	3
4	Функції землі та пов'язана з ними діяльність регіональних органів управління	2
5	Аналіз земельної ділянки для реалізації девелоперського проєкту	3
6	SWOT-аналіз території для девелоперського проєкту	3

#### 5.Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Модернізація та цифрова трансформація управління землекористуванням	10
2	Оцінка стійкості землекористування до зовнішніх впливів	10
3	Розбудова системи адміністрування землекористування та надання геопросторових послуг	10
4	Фінансово-економічні механізми управління землекористуванням. Бюджетування заходів земельної реформи	10
5	Фактори впливу на вибір підходів і методів девелопменту.	15
6	Управління ризиками в девелопменті нерухомості. Інвестування в девелопмент нерухомості	15

#### 6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист практичних робіт, проєктів;
- самооцінювання.

#### 7. Методи навчання:

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;

- кейс-метод;
- метод проєктного навчання;
- метод перевернутого класу, змішаного навчання;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму.

## 8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

### 8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
<b>Модуль 1. Теоретичні основи управління та адміністрування землекористування</b>		
Лекція 1 Теоретичні основи управління землекористуванням.	ПРН 03. ПРН 06. У т.ч. приймати ефективні рішення щодо розв'язання завдань прикладного, дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері геодезії та землеустрою, аналізувати альтернативи, будувати прогнози, оцінювати ризики, зокрема в умовах неповної та/або суперечливої інформації та неоднозначних вимог. Співпрацювати із замовниками та виконавцями робіт та послуг, готувати тендерні пропозиції в сфері геодезії та землеустрою, укладати відповідні договори.	-
Лекція 2 Розвиток адміністрування землекористування в Україні та ЄС		-
П. р. 1. Методи розробки управлінських рішень у сфері землеустрою		15
С. р. 1. Модернізація та цифрова трансформація управління землекористуванням		10
Лекція 3. Сутність і зміст адміністративно-правового та організаційного механізмів управління землекористуванням		-
П.р 2. Розрахунок суми щорічного звільнення від плати за землю при консервації деградованих і малопродуктивних орних земель		15
С. р. 2. Оцінка стійкості землекористування до зовнішніх впливів		10
Лекція 4. Сутність і зміст фінансово-економічного механізму управління землекористуванням		-
П. р. 3. Аналіз природоохоронних обмежень у системі управління землекористуванням громади		10
С. р. 3. Розбудова системи адміністрування землекористування та надання геопросторових послуг		10

		<b>30</b>	
<b>Модульна контрольна робота 1.</b>		<b>30</b>	
<b>Всього за модулем 1</b>		<b>100</b>	
<b>Модуль 2. Організаційні структури управління землекористуванням та девелопмент нерухомості у землекористуванні</b>			
Лекція 5. Система органів, що здійснюють управління землекористуванням. Сутність децентралізації.	ПРН12. ПРН14. ПРН15. У т.ч. зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію у сфері геодезії та землеустрою до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються. Критично осмислювати сучасні проблеми і перспективні напрями розвитку геодезії та землеустрою, дотичні міждисциплінарні проблеми. Вміти комерціалізувати інновації у топографо-геодезичній діяльності та землеустрою при розв'язанні завдань економіки землекористування, реалізації земельної та аграрної політики.	-	
П. р. 4. Функції землі та пов'язана з ними діяльність регіональних органів управління		<b>15</b>	
С. р. 4. Фінансово-економічні механізми управління землекористуванням.		<b>10</b>	
Лекція 6. Реалізація політики в галузі земельних відносин.		-	
П. р. 5. Аналіз земельної ділянки для реалізації девелоперського проєкту		<b>15</b>	
С. р. 5. Фактори впливу на вибір підходів і методів девелопменту		<b>10</b>	
Лекція 7. Сутність і зміст девелопменту нерухомості. Фінансування девелоперських проєктів.		ПРН08. У т.ч. розробляти і керувати проєктами з урахуванням технологічних умов та вимог щодо управління виробництвом у сфері геодезії та землеустрою та з дотичних міждисциплінарних напрямів, з урахуванням економічних, соціальних, екологічних і правових аспектів; готувати технічні завдання, заявки на фінансування проєктів, здійснювати планування робіт, планувати ресурси і керувати ними.	
П. р. 6. SWOT-аналіз території для девелоперського проєкту			<b>10</b>
Лекція 8. Управління ризиками в девелопменті нерухомості та стадійність здійснення девелопменту нерухомості			
С. р. 6. Управління ризиками в девелопменті нерухомості. Інвестування в девелопмент нерухомості			<b>10</b>
<b>Модульна контрольна робота 2.</b>		<b>30</b>	
<b>Всього за модулем 2</b>		<b>100</b>	
<b>Навчальна робота</b>	<b>70</b>		
<b>Екзамен</b>	<b>30</b>		
<b>Всього за курс</b>	<b>100</b>		
Курсова робота		<b>100</b>	

## 8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно

74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

### 8.3. Політика оцінювання

<b>Політика щодо дедлайнів та перескладання</b>	роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
<b>Політика щодо академічної доброчесності</b>	списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
<b>Політика щодо відвідування</b>	відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

## 9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/viw.php?id=146>);
- Управління землекористуванням та девелопмент нерухомості: навчальний посібник/О.С. Дорош – Київ: НУБіП України, 2025. – 296с
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти.

## 10. Рекомендовані джерела інформації

1. Третяк А.М. Управління земельними ресурсами: Навчальний посібник / Під заг. ред. Третяка А.М., О.С. Дорош. - К.: ТОВ «ЦЗРУ», 2006. - 462 с.
2. Управління земельними ресурсами: [навчальний посібник] / Г.І. Шарий, В.В. Тимошевський, Р.А. Міщенко, І.А. Юрко. – Полтава: ПолтНТУ, 2019. – 172.
3. Петраковська О.С., Тацій Ю.О. Девелопмент нерухомості та сталий розвиток міст. – Видавничий дім «Кий», 2015. 504 с.
4. Дорош О.С. Управління земельними ресурсами на регіональному рівні / О.С. Дорош.- К.: ТОВ «ЦЗРУ», 2004. - 142 с.
5. Дорош О.С. Застосування даних дистанційного зондування землі при вирішенні проблем управління землями сільськогосподарського призначення: [монографія] // О.С. Дорош, Є.В. Бутенко, І.П. Купріянич – К.: Медінформ, 2015. – 258 с.
6. Дорош Й.М. Формування обмежень та обтяжень у землекористуванні: [навчальний посібник] / Й.М. Дорош, О.С. Дорош. – Херсон: Грін Д.С., 2017. – 650 с.
7. Третяк А.М. Екологія землекористування: [навчальний посібник] // А.М. Третяк, О.С. Будзьяк, О.С. Дорош, В.М. Будзьяк, Ю.О. Юречко; за заг. ред. А.М. Третяка – К.: Інститут екологічного управління та збалансованого природокористування, 2017. – 178 с.
8. Дорош О.С. Реформування системи управління земельними ресурсами в умовах децентралізації влади / О.С. Дорош, Д.М. Мельник, Л.А. Свиридова // Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. – 2016. – № 1-2. – С. 16 – 25. DOI: <http://dx.doi.org/10.31548/zemleustriy2016.01.016>

9. Смирнова С.М., Стерлев Д.В., Ткаченко О.С. Організаційно-економічні аспекти управління землекористуванням // Агросвіт. – 2020. - № 24. – С. 48 – 55.11 DOI: 10.32702/2306&6792.2020.24.48
10. Прокопенко В.Ю., Столбова М.А. Окремі аспекти управління девелоперськими проектами на ринку нерухомості // Агросвіт. – 2015. - № 8. – С. 54 – 57.
11. Дорош О.С. Землевпорядний регламент як інструмент планування розвитку землекористування в Україні / О.С. Дорош, Р.І. Буряк, І.П. Купріянич // Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. 2017. – № 2. – С. 20 – 27. DOI: <http://dx.doi.org/10.31548/zemleustriy2017.02.020>
12. Дорош О.С. Концепт розподілу функцій управління землекористуванням в контексті розвитку територіальних громад / О.С. Дорош, Д.М. Мельник, А.Й. Дорош // Збалансоване природокористування. – 2017. – № 3. – С. 97 – 107.
13. Дорош О.С. Ключова роль землеустрою у плануванні розвитку системи землекористувань у межах територіальних громад / О.С. Дорош, В.А. Фоменко, Д.М. Мельник // Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. – 2018. – № 2. – с. 22 – 33. DOI: <http://dx.doi.org/10.31548/zemleustriy2018.02.022>
14. Дорош О.С., Купріянич І.П., Мельник Д. М. Наукові підходи до розроблення планувальної документації на територію об'єднаної територіальної громади // Економіка природокористування і сталий розвиток. 2018. № 3–4 (22 – 23). С. 42 – 48.
15. Дорош О.С. / Фоменко В.А., Купріянич І.П., Свиридова Л.А. Фінансово-економічний механізм як універсальний інструментарій переведення землекористування на модель сталого розвитку // Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. – 2019. – № 2. – с. 13 – DOI: <http://dx.doi.org/10.31548/zemleustriy2019.02.02>
16. Дорош О., Салюта В., Застулка Ілля-Олександр Ю. Законодавче врегулювання проблем управління землекористуванням у межах територій територіальних громад // Сучасні технології землеустрою, кадастру та управління земельними ресурсами: збірник матеріалів V Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих учених. 14–15 березня 2019 р., Київ, Україна. – К.: НАУ. – тези доповіді. К., 2019. – С. 118–122.
17. Про землеустрій: Закон України від 22 травня 2003 року № 858-IV. URL:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/858-15>.
18. Про охорону земель: Закон України від 27.06.2015 № 962-15. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/962-15>.
19. Про Кабінет Міністрів України: Закон України 2014 року № 794-VII <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text>
20. Про затвердження Положення про Міністерство аграрної політики та продовольства України: Постанова Кабінету Міністрів України від 25 листопада 2015 р. № 1119 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1119-2015-%D0%BF#Text>
21. Положення про Державну службу України з питань геодезії, картографії та кадастру: Постанова Кабінету Міністрів України від 14 січня 2015 р. № <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/15-2015-%D0%BF#Text>
22. Інвестуємо в нерухомість: як оцінити ризики <https://minfin.com.ua/ua/realty/articles/analiz-riskov-pri-investirovanii-v-ukrainskuyunedvizhimost-v-2022-godu/>
23. Паляничко Н.І. Аспекти формування економічних регуляторів для забезпечення сталого використання земель сільськогосподарського призначення / Ефективна економіка. - № 3. – 2012 <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=999>
24. Земельні ресурси як об'єкт державного управління - Ботезат О. П. 16.02.2011 <http://firearticles.com/derjavne-upravlinnya/90-zemelni-resursi-yak-obyekt-derzhavnogoupravlinnya-botezat-o-p.html>
25. Радзій В.Ф. Управління земельними ресурсами : конспект лекцій. Луцьк : Вол. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2022. 130 с.

26. Управління земельними ресурсами та землекористуванням: базові засади теорії, інституціалізації, практики: монографія / А.М. Третяк, В.М.Третяк, Р.М. Курильців, Т.М. Прядка, Н.А. Третяк; [за заг. ред. А.М. Третяка]. – Біла Церква: «ТОВ «Білоцерківдрук», 2021. – 227 с.
27. Управління земельними ресурсами територіальних громад: децентралізаційна модель. [за заг. ред. д.е.н., проф., чл.-кор. НААН України Й.М. Дороша]. Авторський колектив: Дорош Й. М., Салюта В. А., Дорош О. С., Сакаль О. В., Дорош А. Й., Харитоненко Р. А., Деркульський Р. Ю. Київ: «Компринт», 2023. 162 с.
28. Стратегічна екологічна оцінка у сфері землеустрою. [за заг. ред. д.е.н., проф., чл.-кор. НААН України Й. М. Дороша]. Київ: «Компринт», 2023. 110 с.
29. Еколого-економічні основи просторового планування землекористування територіальної громади / [за заг. ред. д.е.н., проф., академіка НААН України Ш.І. Ібатулліна]. Авторський колектив: Ібатуллін Ш. І., Дорош А. Й., Дорош О. С., Купріянич І. П., Салюта В. А. Київ: «Компринт», 2023. 164 с.